

Atomy, život a svět

Tak jako nelze zjistit a popsat vlastnosti atomu kyslíku bez ohledu na jeho možné místo v nejrůznějších sloučeninách, ale ani bez ohledu na význam kyslíku pro dýchání pozemských organismů atd., nelze život pochopit bez jeho vztahů ke světu, a to nejen ke světu pozemskému, nýbrž k vesmíru. Velice oceňuji Teilhardovo upozornění, že pokud jde o člověka, „nemůžeme jeho postavení ve světě uspokojivě zhodnotit, dokud neurčíme místo života v celku vesmíru – jinými slovy, nejdříve musíme poznat a rozhodnout, čím je život v celkové struktuře kosmu“ (Místo člověka v přírodě, 1993, str. 13). Teilhardovi jde o to, jak sám říká, „zaujmout stanovisko ke smyslu a závažnosti fenoménu života v celkovém vývoji vesmíru“ (dtto); to je nepochybně správná zásada, ale po mém soudu je zapotřebí ji ještě radikalizovat. Nejde jen o smysl života ve vesmíru, ale i o smysl hvězd a galaxií ve vesmíru, a na druhém ‚konci‘ o smysl těch či oněch atomů resp. prvků a jejich sloučenin ve fyzice a chemii vesmíru. Tak třeba dnes víme zatím jen velmi málo o tom, jaký význam má ve vývoji planet ta velmi zvláště se chovající sloučenina kyslíku s vodíkem a jak probíhá její distribuce v hvězdných systémech. Atd.

(Písek, 151217-1.)